

НЕЗВИЧАЙНА РОЗМОВА З КРИЛАТИМИ ВИСЛОВАМИ

Тиждень 15 “Де раки зимують?”, урок 73

Обладнання і матеріали: підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 106–107, роздруковки “[Синоніми фразеологізмів](#)”, “[Антоніми фразеологізмів](#)”, “[Фразеологізми на вибір](#)”, “[Кросворд](#)”.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Бесіда “Що таке фразеологізми?” (актуалізація опорних знань).

Фразеологізми — окраса рідної мови. У цих висловах прихований життєвий досвід багатьох поколінь. Це емоційно забарвлені образні судження, у яких звучить іронія, часом гумор, інколи осуд або глум. І все це невимушено, тонко, дотепно, делікатно або ж навмисно трохи грубо.

Запитання до дітей

- Які фразеологізми ви запам’ятали з попереднього уроку?
- Чи змогли б ви використати їх у повсякденному мовленні? Для яких ситуацій, що трапляються протягом дня, вони підходять?

2. Вправа “Синоніми фразеологізмів”.

Запитання до дітей

- Що таке синоніми?

Діти знаходять до кожного з фразеологізмів синонім і зафарбовують пару одним кольором (див. роздруківку “[Синоніми фразеологізмів](#)”).

3. Вправа “Антоніми фразеологізмів”.

Діти знаходять до кожного з фразеологізмів антонім і зафарбовують пару одним кольором (див. роздруківку “[Антоніми фразеологізмів](#)”).

4. Вправа “Розмовляємо рухами”.

Діти по черзі передають значення фразеологізмів пантомімою, решта пробує ці фразеологізми назвати. Приклади фразеологізмів: намилити шию, сяяти очима, набрати в рот води, опустити руки, тримати під каблуком, дати драла.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Читаємо текст “Веремій” (завдання 7, с. 106–107 підручника) самостійно — мовчки або пошепки.

Після першого читання можна дати дітям час на підготовку до виразного читання вірша строфами.

2. Виконання вправ 8–10 (див. с. 107 підручника).

Запропонуйте дітям виписати в зошит фразеологізми з вірша.

Запитання до дітей

- Як звати ваших дідусів?
- Про що вам подобається говорити з дідусем?
- Як ви любите проводити час разом?

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ**1. Вправа “Фразеологічний звіринiecь”.**

Іноді в мовленні вживають дотепні вислови, порівнюючи людей з тваринами. З’ясуймо, кого ж ми побачимо в цьому звіринці.

- Тихий, як (*миша*).
- Боязкий, як (*заєць*).
- Незграбний, як (*слон*).
- Сміливий, як (*лев*).
- Хитрий, як (*лисиця*).
- Німий, як ... (*риба*).

Запропонуйте дітям з’ясувати, чи справді ці тварини такі, як ми собі уявляємо.

2. Вправа “Вживаємо фразеологізми”.

Педагог пропонує дітям описати свою роботу на уроці фразеологізмом. Діти пригадують або вибирають з переліку (див. роздруківку “[Фразеологізми на вибір](#)”), записують у зошит.

3. Кросворд “Професійні фразеологізми” (див. роздруківку “[Кросворд](#)”).

Діти розв’язують кросворд, визначаючи, представники яких професій можуть вживати подані в кросворді вислови не як фразеологізми, а в прямому їх значенні.

Відповіді. По горизонталі: 1 — мандрівник, 2 — музикант, 3 — рибалка, 4 — воїн, 5 — доктор, 6 — моряк, 7 — механік, 8 — художник, 9 — залізничник, 10 — кухар.

По вертикалі: 1 — перукар.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання 12 на с. 107 підручника.
2. Виконати завдання 11 на с. 107 підручника.

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа “Соняшник”, м. Київ